

Talouden suhdannevaihtelut

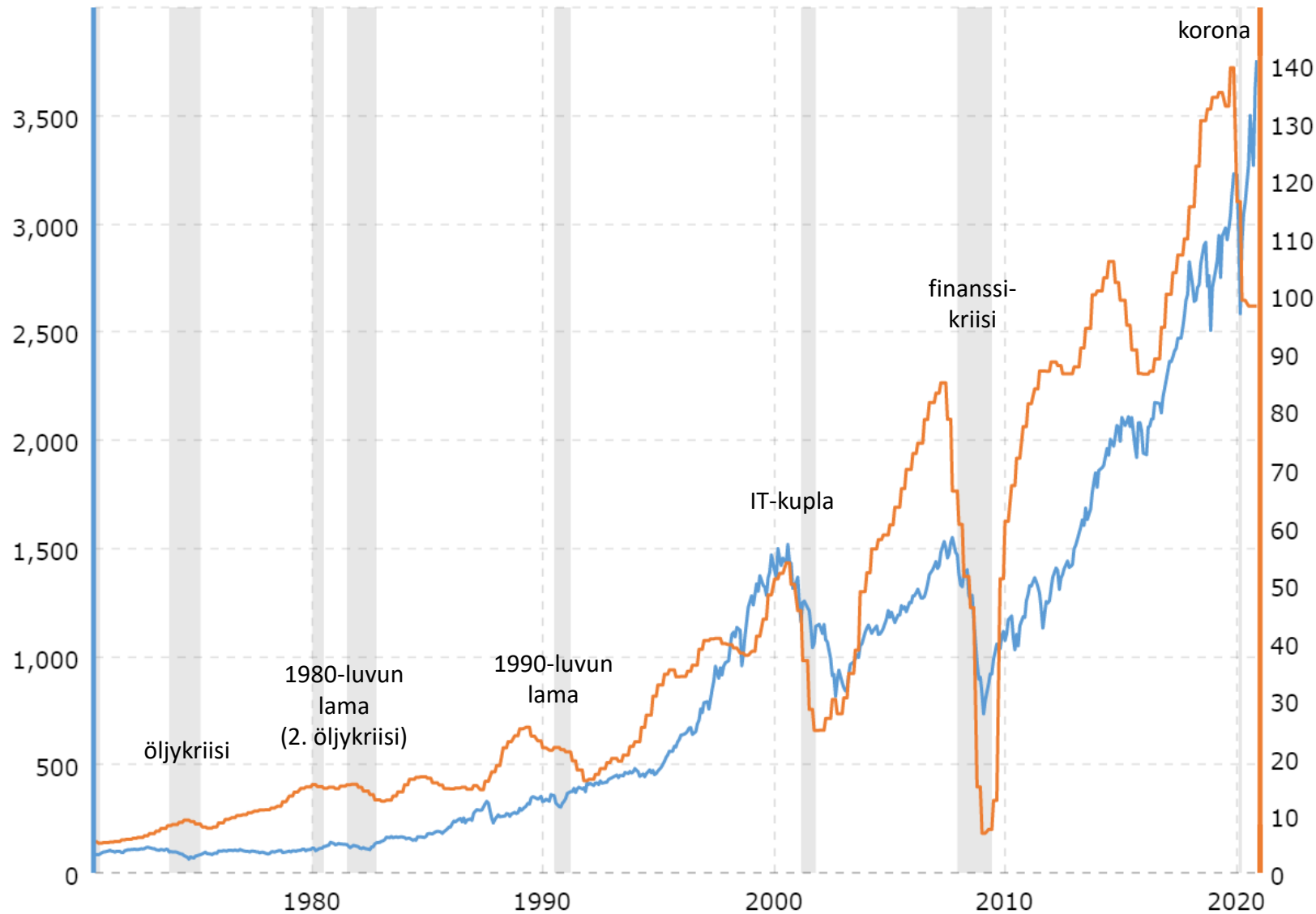
Taloussuhdanteet ja sijoittaminen

Pohdintatehtävä

Tehtävämonisteessa on kuvaajia, jotka kertovat Suomen taloudesta vuosina 1986–2020. Tuona aikana Suomi koki kaksi lamaa (1990-luvun lama ja finanssikriisi) ja yhden osakekuplan (ns. IT-kupla)

- a) Tee kuvaajien avulla lista siitä, mitä Suomen taloudessa tapahtui näiden kahden laman aikana. Tee jokaisesta kuviosta muutama olennainen havainto. Mitä yhtäläisyyksiä tai eroavaisuuksia huomaat kahdessa talouskriisissä?
- b) Pohdi, millä eri tavoin listassa näkyvät ilmiöt vaikuttavat suomalaisten pörssiyritysten liiketoimintaan ja osakesijoittamisesta saataviin tuottoihin.
- c) Arvioi kuvioiden perusteella, millaisia vaikutuksia laskusuhdanteilla voi olla kuukausittain säästävän ja sijoittavan henkilön elämään.

S&P 500 indeksi ja EPS 1970–2020

Oheinen kuvio näyttää Yhdysvaltain pörssin **S&P 500 indeksin** (sininen) ja keskimääräisen **osakekohtaisen tuloksen** (oranssi) kehityksen vuosina 1970–2020.

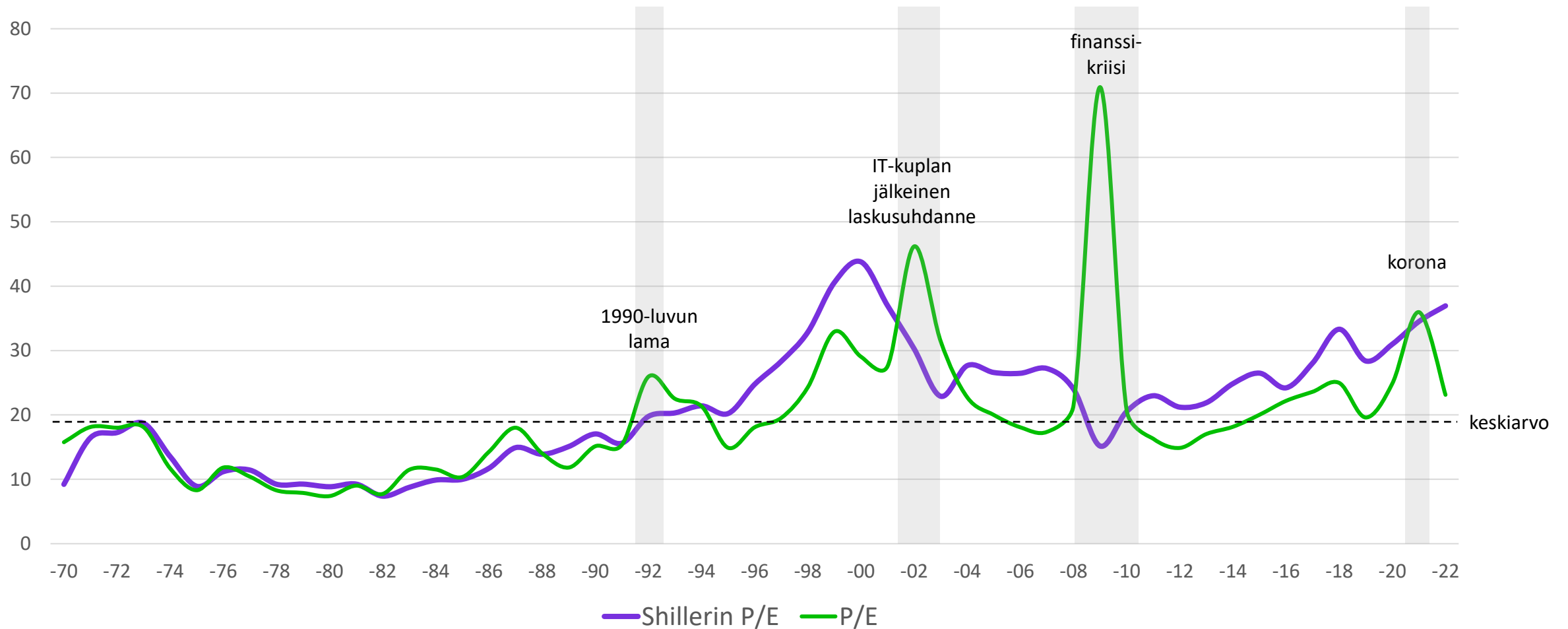
Lamat on merkitty kuvioon harmaalla.

Tehtävä

Tarkastele kuviota.

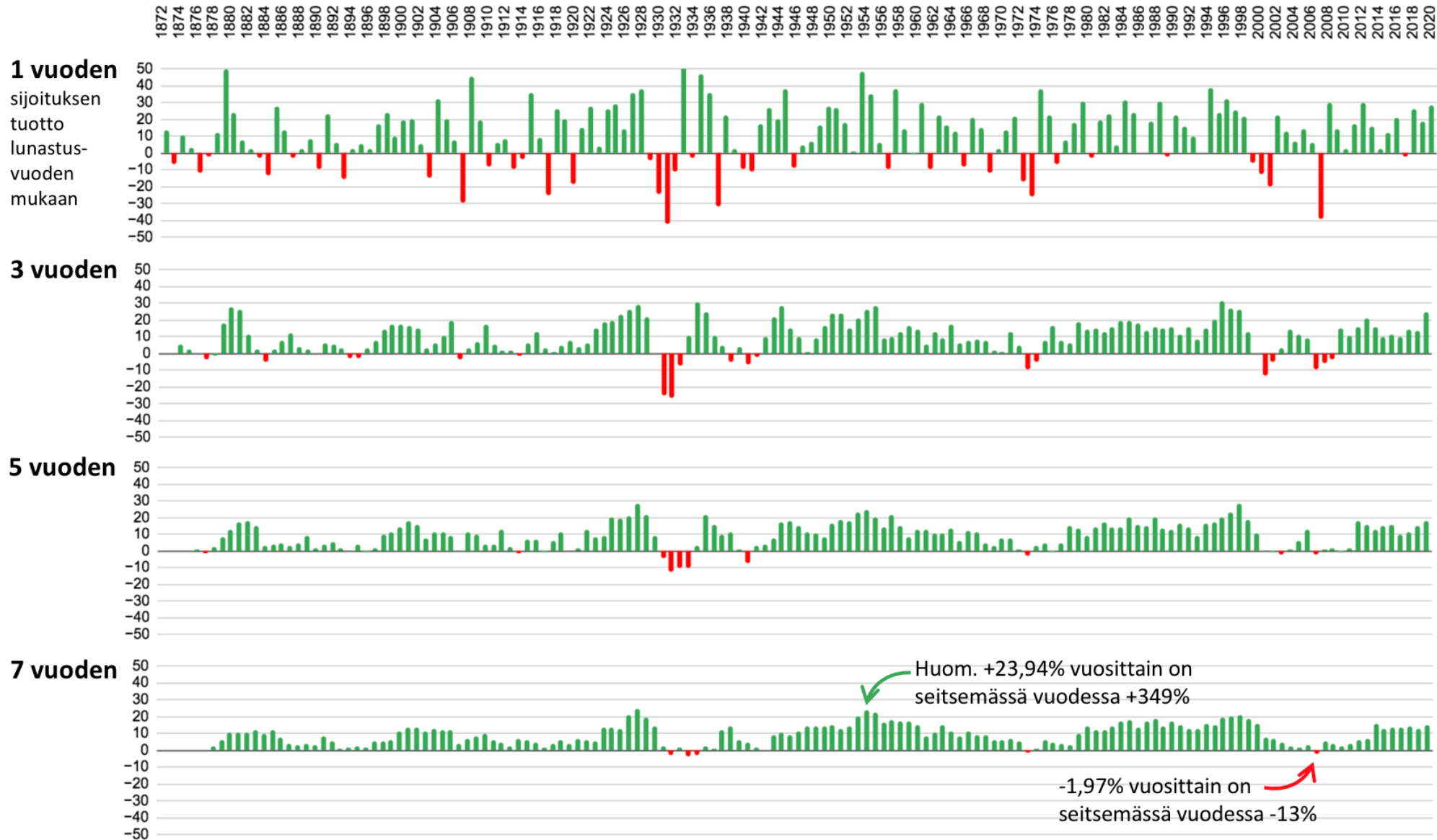
- Miten pörssikurssit ja toisaalta yritysten tekemä voitto ovat kehittyneet ajanjaksona?
- Mitkä tekijät selittävät kehitystä?
- Miten laskusuhdanteiden vaikutus ilmenee kuviosta?

Yhdysvaltain pörssin P/E-luku ja ns. Shillerin P/E 1970–2022

Sijoituksen vuotuinen tuotto (%) eri mittaisissa sijoituksissa 1871-2021

(Sijoitus on SP500-osakeindeksi mukainen yhden vuoden joulukuusta toisen vuoden joulukuuhun. Osingot on sijoitettu uudelleen, mutta tulokseen ei ole laskettu inflaatiota)

Yhteenveto

- Taloussuhdanteet vaikuttavat sekä sijoittajien käyttäytymiseen että yritysten liiketoimintaan.
- Tyypillisesti **noususuhdanteessa** lähes kaikkien yritysten pörssikurssit nousevat, kun markkinoille virtaa rahaa. Optimismi tulevaisuudesta nostaa kurseja, sillä kasvavista yrityksistä ollaan valmiita maksamaan enemmän suhteessa liiketulokseen.
- **Laskusuhdanteessa** käy päinvastoin, kun pelokkaat sijoittajat myyvät omistuksiaan. Tulosten heikentyessä aiempia, liian optimistisia näkemyksiä kasvusta joudutaan korjaamaan, mikä heijastuu myös kurssiin.
- Järkevä sijoittaja varautuu laskusuhdanteisiin noudattamalla pitkäjänteistä sijoitussuunnitelmaa.

Suhdanteet ja yksittäiset yritykset

Pohdintatehtävä

Suhdanteiden vaikutus yksittäiseen yritykseen riippuu toimialasta.

- **Vakaiden toimialojen** kysyntä on eri taloussuhdanteissa melko tasaista.
- **Syklisillä yrityksillä** puolestaan kysyntä heittelee voimakkaasti suhdanteiden mukana.

Arvioi vierustoverisi kanssa, ovatko seuraavan dian yritysten toimialat vakaita vai syklisiä. Perustele valintasi.

TESLÄ

Sähköautot

WÄRTSILÄ

Konepajateollisuus
(esim. laivamoottorit,
koneet)

Pikaruoka

elisa

Teleoperaattori

NOKIA

Matkapuhelinverkot

Lääketeollisuus

Päivittäistavaran, rakentamisen ja
autojen kauppa

Rakennusala

Syklisten ja vakaiden yritysten hinnoittelu

- Yksittäisen yrityksen pörssikurssi heijastelee sekä sen liiketoimintaan ladattuja odotuksia että yrityksen tulokuntoa.
- **Syklisten yritysten** osakkeiden arvo heiluu pörssissä tavanomaista voimakkaammin, sillä niiden liiketulos vaihtelee enemmän.
 - korkeasuhdanteessa ne vaikuttavat P/E-arvolla tarkasteltuna ”edullisilta”:
markkinat uskovat, että liiketulos on altis putoamaan, kun suhdanne kääntyy
 - matalasuhdanteessa samat yritykset saattavat näyttää kalliilta: markkinat ennakoivat, että kysyntä elpyy, kun suhdanne taittuu uuteen nousuun
- **Vakaista yrityksistä** markkinat ovat epävarmoina aikoina valmiita maksamaan enemmän suhteessa liiketulokseen, sillä vähäriskisempinä sijoituksina pienentävät salkun riskiä (tuottavat hyvin myös huonoina aikoina).